

- **PROGRAMACIÓ 3º de ESO**

UNITAT 1. L'organització del cos

OBJECTIUS CURRICULARS

- a) Assumir de manera responsable els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups, exercitar-se en el diàleg refermant els drets humans com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- k) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, refermar els hàbits de la higiene i la salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la diversitat d'aquesta. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient i contribueix a la conservació i la millora d'aquest.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes coneixeran la composició química dels éssers vius, les característiques de les biomolècules inorgàniques i de les orgàniques i la cèl·lula com a unitat bàsica de l'ésser viu; coneixeran les funcions vitals en les cèl·lules. Els alumnes comprendran i sabran explicar els nivells d'organització del cos humà, les semblances i les diferències entre cèl·lula procariota i cèl·lula eucariota i els orgànuls cel·lulars. Diferenciaran els teixits epitelials, teixits connectius, teixits musculars i teixits nerviosos. Coneixeran quins són els diferents òrgans, aparells i sistemes del cos humà i com estan organitzats.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen els conceptes fonamentals sobre les unitats bàsiques que formen els éssers vius, saben les diferències principals entre òrgans, aparells i teixits, i coneixen les funcions vitals dels éssers vius, en general, i de l'ésser humà, en particular.
- **Previsió de dificultats.** És possible que sorgisquen algunes dificultats per a recordar els noms científics i per a associar cada nom amb el significat que té. Prevedre-ho mitjançant esquemes, taules i altres recursos gràfics perquè recorden la informació amb precisió.

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> La metodologia científica. Característiques bàsiques. 	<ul style="list-style-type: none"> Busca, selecció i organització d'informació obtinguda en textos i imatges per a completar les activitats i respondre preguntes. Expressió oral i escrita d'informació. Interés per utilitzar les fonts d'informació que estan al seu abast immediat. Utilització del vocabulari adequat en les seues exposicions i treballs. Exposició oral o escrita de les conclusions obtingudes. Realització de projectes d'investigació breus i reflexió sobre els processos i els resultats. 	<p>B1-1. Utilitzar adequadament el vocabulari científic en un context precís i adequat al seu nivell.</p> <p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.</p>
<p>BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT</p> <ul style="list-style-type: none"> Nivells d'organització de la matèria viva. Organització general del cos humà: cèl·lules, teixits, òrgans, aparells i sistemes. Sistema immunitari. Vacunes. Els trasplantaments i la donació de cèl·lules, sang i òrgans. 	<ul style="list-style-type: none"> L'organització del cos humà: els nivells d'organització. La composició química dels éssers vius, biomolècules inorgàniques, biomolècules orgàniques. La cèl·lula, unitat bàsica de l'ésser viu; les funcions vitals en les cèl·lules. La cèl·lula procariota. La cèl·lula eucariota. Els òrgans cel·lulars. Els teixits humans: teixits epitelials, teixits connectius, teixits musculars i teixits nerviosos. Òrgans, aparells i sistemes; aparells implicats en la funció de nutrició; aparells i sistemes implicats en la funció de relació; aparells implicats en la funció de reproducció. 	<p>B4-1. Catalogar els distints nivells d'organització de la matèria viva: cèl·lules, teixits, òrgans i aparells o sistemes i diferenciar les estructures cel·lulars principals i les funcions que tenen.</p> <p>B4-2. Diferenciar els teixits més importants de l'ésser humà i la funció que tenen.</p> <p>B4-28. Recopilar informació sobre les tècniques de reproducció assistida i de fecundació <i>in vitro</i> per a argumentar el benefici que va comportar aquest avanç científic per a la societat.</p>

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ <ul style="list-style-type: none"> Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> Identificar cèl·lules i estructures cel·lulars. 	B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B1-1. Utilitzar adequadament el vocabulari científic en un context precís i adequat al seu nivell.	B1-1.1. Identifica els termes més freqüents del vocabulari científic i s'expressa de manera correcta oralment i per escrit.	<ul style="list-style-type: none"> Utilitza el vocabulari científic adequat al seu nivell en les seues exposicions i treballs. 	Pàg. 23 Un cartell sobre estructures cel·lulars	CL CMCT
B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.	B1-2.1. Busca, selecciona i interpreta la informació de caràcter científic a partir de la utilització de fonts diverses.	<ul style="list-style-type: none"> Busca, selecciona i organitza informació relacionada amb la unitat a partir de textos, imatges i gràfics per a completar les activitats i respondre preguntes de manera adequada, i la comunica oralment o per escrit. 	Pàg. 22 Identificar cèl·lules i estructures cel·lulars en microfotografies	CMCT CSC AA IE CD
	B1-2.3. Utilitza la informació de caràcter científic per a formar-se una opinió pròpia i argumentar sobre problemes que hi estan relacionats.	<ul style="list-style-type: none"> Comprén i interpreta la informació científica de documents escrits, imatges, gràfics i n'extrau conclusions amb les quals argumenta en els treballs i les exposicions de classe. 	Pàg. 22 Identificar cèl·lules i estructures cel·lulars en microfotografies	

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-1. Catalogar els diferents nivells d'organització de la matèria viva: cèl·lules, teixits, òrgans i aparells o sistemes i diferenciar les estructures cel·lulars principals i les funcions que tenen.	B4-1.1. Interpreta els diferents nivells d'organització en l'ésser humà i busca la relació que hi ha entre ells.	<ul style="list-style-type: none"> Diferencia els nivells d'organització dels éssers humans, els interpreta i indica la relació que hi ha entre ells. Identifica els aparells i sistemes que formen el cos humà, relaciona cada aparell i sistema amb les funcions vitals en què intervenen. 	Pàg. 9 Act. 1 i 2 Pàg. 19 Act. 17 i 18	CMCT
	B4-1.2. Diferencia els diferents tipus cel·lulars i descriu la funció dels orgànuls més importants.	<ul style="list-style-type: none"> Explica què és una cèl·lula i quines funcions té, descriu la morfologia i les funcions dels orgànuls i altres estructures. 	Pàg. 10 Act. 3 i 4 Pàg. 11 Act. 5 i 6 Pàg. 13 Act. 8 i 9 Pàg. 14 Act. 10 i 11 Pàg. 15 Act. 12 i 13	CMCT
B4-2. Diferenciar els teixits més importants de l'ésser humà i la funció que tenen.	B4-2.1. Reconeix els teixits principals que formen el cos humà i els associa a la funció que tenen.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica els teixits principals de l'ésser humà i les cèl·lules que els formen, i enumera les característiques i les funcions dels teixits. 	Pàg. 17 Act. 14, 15 i 16	CMCT
B4-28. Recopilar informació sobre les tècniques de reproducció assistida i de fecundació <i>in vitro</i> per a argumentar el benefici que va comportar aquest avanç científic per a la societat.	B4-28.1. Identifica les tècniques de reproducció assistida més freqüents.	<ul style="list-style-type: none"> Recopila informació, reflexiona i exposa la seua opinió sobre l'ús sanitari d'embrions donats per persones que se sotmeten a tècniques de reproducció assistida. 	Pàg. 23 Act. 41	CMCT CD CSC

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.	B7-4.1. Participa, valora i respecta el treball individual i en grup.	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica cèl·lules i estructures cel·lulars en microfotografies. • Observa, descriu i exposa les observacions d'aquestes en fitxes, aporta el seu treball individual al grup i respecta els treballs dels altres equips. 	<p>Pàg. 22 Identificar cèl·lules i estructures cel·lulars en microfotografies</p> <p>Pàg. 23 Un cartell sobre estructures cel·lulars</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p>

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.
TREBALL COOPERATIU	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar un cartell sobre estructures cel·lulars (pàgina 23). • Projecte corresponent al primer trimestre: <i>Mengem</i>. 		

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. Text de l'inici de la unitat: <i>Què és Rex, l'home biònic?</i> (pàgina 5); L'origen de la cèl·lula eucariota (pàgina 19); Manual pràctic de microscòpia (pàgina 20).
	Expressió oral i escrita. L'origen de la cèl·lula eucariota (pàgina 19).
	Comunicació audiovisual. Interpreta la imatge sobre Rex, l'home biònic (pàgina 6); Els nivells d'organització (pàgina 8); Interpreta la imatge sobre identificació i característiques de les cèl·lules (pàgina 10); La cèl·lula procariota (pàgina 12); Interpreta la imatge per a dibuixar una cèl·lula (pàgina 13); Els orgànuls cel·lulars (pàgines 14 i 15); Els teixits humans (pàgines 16 i 17); Òrgans, aparells i sistemes (pàgines 18 i 19).
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Anàlisi científica. L'origen de la cèl·lula eucariota (pàgina 21).
	Educació cívica i constitucional. Donació de cèl·lules mare embrionàries per a ús terapèutic (pàgina 23).
	Valors personals. Les aplicacions sanitàries dels avanços científics sobre l'ús terapèutic de les cèl·lules mare embrionàries (pàgina 23).

UNITAT 2. Alimentació i salut

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes coneixeran els aspectes fonamentals de l'alimentació i de la nutrició, i diferenciaran entre ambdós conceptes; sabran què són els aliments i quin és el valor energètic que tenen i el relacionaran amb les necessitats energètiques de les persones. Els alumnes comprendran què és una dieta saludable i equilibrada i la sabran elaborar.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen la importància que té per a la salut mantindre una alimentació sana, saben que han d'incloure en la dieta aliments naturals, entre els quals es troben les fruites i les verdures, i que no han d'abusar de greixos, dolços, etc.
- **Previsió de dificultats.** És possible que sorgisquen algunes dificultats perquè els alumnes compreguen les diferències de despesa energètica entre persones d'edats diferents. Previndre-ho mitjançant la consulta de les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i el debat corresponent.

Suggeriments de TEMPORITZACIÓ: les dues últimes setmanes d'octubre i la primera de novembre

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • La metodologia científica. Característiques bàsiques. • L'experimentació en biologia i geologia: obtenció i selecció d'informació a partir de la selecció i recollida de mostres del medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alimentació i nutrició. • Els aliments. • El valor energètic dels aliments. • Les necessitats energètiques de les persones. • Una dieta saludable i equilibrada. • La conservació i la manipulació dels aliments. • Trastorns associats a l'alimentació. 	<p>B1-1. Utilitzar adequadament el vocabulari científic en un context precís i adequat al seu nivell.</p> <p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.</p>
<p>BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT</p> <ul style="list-style-type: none"> • La salut i la malaltia. Malalties infeccioses i no infeccioses. Higiene i prevenció. • Nutrició, alimentació i salut. • Els nutrients, els aliments i els hàbits alimentaris saludables. Trastorns de la conducta alimentària. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alimentació i nutrició. • Els aliments. • El valor energètic dels aliments. • Les necessitats energètiques de les persones. • Una dieta saludable i equilibrada. • La conservació i la manipulació dels aliments. • Trastorns associats a l'alimentació. 	<p>B4-11. Reconèixer la diferència entre alimentació i nutrició i diferenciar els nutrients principals i les funcions bàsiques que tenen.</p> <p>B4-12. Relacionar les dietes amb la salut, mitjançant exemples pràctics.</p> <p>B4-13. Argumentar la importància d'una bona alimentació i de l'exercici físic en la salut.</p>
<p>BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alimentació i nutrició. • Els aliments. • El valor energètic dels aliments. • Les necessitats energètiques de les persones. • Una dieta saludable i equilibrada. • La conservació i la manipulació dels aliments. • Trastorns associats a l'alimentació. 	<p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p>

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B1-1. Utilitzar adequadament el vocabulari científic en un context precís i adequat al seu nivell.	B1-1.1. Identifica els termes més freqüents del vocabulari científic i s'expressa de manera correcta oralment i per escrit.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica i descriu els termes del vocabulari científic relacionats amb el tema. 	Pàg. 36 Act. 33 i 35	CL CMCT
B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.	B1-2.1. Busca, selecciona i interpreta la informació de caràcter científic a partir de la utilització de fonts diverses.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en fonts diferents, la interpreta, la selecciona i l'exposa de manera classificada. 	Pàg. 25 Act. 3 Pàg. 29 Act. 14 Pàg. 33 Act. 24 Pàg. 35 Act. 27	CL CMCT CD AA

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-11. Reconèixer la diferència entre alimentació i nutrició i diferenciar els nutrients principals i les funcions bàsiques que tenen.	B4-11.1. Discrimina el procés de nutrició del de l'alimentació.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica i descriu les semblances i les diferències entre el procés de nutrició i el d'alimentació. 	Pàg. 25 Act. 1 Pàg. 26 Act. 6 Pàg. 36 Act. 29 i 36	CL CMCT
	B4-11.2. Relaciona cada nutrient amb la funció que té en l'organisme i reconeix hàbits nutricionals saludables.	<ul style="list-style-type: none"> Coneix i explica les característiques dels distints nutrients i els relaciona amb les funcions que tenen en l'organisme; descriu i adquireix hàbits saludables. 	Pàg. 25 Act. 4 i 5 Pàg. 26 Act. 7 i 8 Pàg. 27 Act. 9, 10, 11 i 12 Pàg. 31 Act. 18	CL CMCT CD AA CSC
B4-12. Relacionar les dietes amb la salut, mitjançant exemples pràctics.	B4-12.1. Dissenya hàbits nutricionals saludables mitjançant l'elaboració de dietes equilibrades, utilitzant taules amb diferents grups d'aliments, amb els nutrients principals que s'hi troben presents i el valor calòric que tenen.	<ul style="list-style-type: none"> Planifica un menú setmanal saludable i elabora dietes equilibrades tenint en compte les recomanacions que dona l'OMS per a una dieta equilibrada i utilitzant aliments de la dieta mediterrània. 	Pàg. 28 Act. 13 Pàg. 29 Act. 14 Pàg. 31 Act. 16 i 17	CL CMCT CD AA CSC CEC

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-13. Argumentar la importància d'una bona alimentació i de l'exercici físic en la salut.	B4-13.1. Valora una dieta equilibrada per a una vida saludable.	<ul style="list-style-type: none"> Justifica i valora una dieta equilibrada per a una vida saludable, en funció dels grups d'aliments que inclou i tenint en compte el valor calòric i els nutrients principals que conté. 	Pàg. 30 Act. 15 Pàg. 31 Act. 16 i 17 Pàg. 35 Act. 28 Pàg. 36 Act. 39 i 40	CL CMCT CSC

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVAUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en diferents fonts i utilitza les TIC per a elaborar-la i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions. 	Pàg. 25 Act. 3 Pàg. 29 Act. 14 Pàg. 33 Act. 24 Pàg. 35 Act. 27 Pàg. 39 Act. 52	CL CMCT CD AA CSC

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.

TREBALL COOPERATIU	Projecte de treball cooperatiu del primer trimestre: <i>Mags i Mengem</i> . <i>Disseny de l'envàs d'un producte nou</i> (pàgina 39).
---------------------------	---

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. <i>Com funciona una fàbrica de xocolata?</i> (pàgina 23); <i>Una alimentació i nutrició adequades</i> (pàgina 37).
	Expressió oral i escrita. Interpreta textos i imatges i respon a activitats de la unitat.
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics de la unitat.
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgines 25, 29, 33, 35, 37 i 39).
	Educació cívica i constitucional. Les dietes equilibrades, les desequilibrades i la salut (pàgina 29); La desnutrició (pàgina 35); Els transgènics (pàgina 39).

UNITAT 3. La nutrició: aparells digestiu i respiratori

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes coneixeran quines són les parts de l'aparell digestiu i com funciona, identificaran i descriuran els processos de la digestió, identificaran les principals malalties de l'aparell digestiu i desenvoluparan hàbits saludables que hi estan associats. Sabran quines són les parts de l'aparell respiratori i com funciona, identificaran les malalties principals de l'aparell respiratori i desenvoluparan hàbits saludables relacionats amb la respiració.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen alguns aspectes bàsics de la digestió i de la respiració i saben que el consum de substàncies tòxiques i drogues és perjudicial per a la salut.
- **Previsió de dificultats.** És possible que sorgisquen algunes dificultats a l'hora que els alumnes distingisquen la diferència entre el consum sanitari, sota un estricte control mèdic de medicaments, i el consum perjudicial dels distint tipus de drogues i substàncies tòxiques. Previndre-ho mitjançant l'ús de dades i el visionat de documentals.

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • La metodologia científica. Característiques bàsiques. • L'experimentació en biologia i geologia: obtenció i selecció d'informació a partir de la selecció i recollida de mostres del medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> • L'aparell digestiu. • Els processos digestius. • Principals malalties de l'aparell digestiu. • Hàbits saludables associats a l'aparell digestiu. • L'aparell respiratori. • Funcionament de l'aparell respiratori. • Malalties de l'aparell respiratori. Hàbits saludables. 	<p>B1-1. Utilitzar adequadament el vocabulari científic en un context precís i adequat al seu nivell.</p>
<p>BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT</p> <ul style="list-style-type: none"> • La salut i la malaltia. Malalties infeccioses i no infeccioses. Higiene i prevenció. • Sistema immunitari. Vacunes. Els trasplantaments i la donació de cèl·lules, sang i òrgans. • Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes que s'hi associen. • Nutrició, alimentació i salut. • Els nutrients, els aliments i els hàbits alimentaris saludables. Trastorns de la conducta alimentària. • La funció de nutrició. Anatomia i fisiologia dels aparells digestiu, respiratori, circulatori i excretor. Alteracions més freqüents, malalties que s'hi associen, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables. 	<ul style="list-style-type: none"> • L'aparell digestiu. • Els processos digestius. • Principals malalties de l'aparell digestiu. • Hàbits saludables associats a l'aparell digestiu. • L'aparell respiratori. • Funcionament de l'aparell respiratori. • Malalties de l'aparell respiratori. Hàbits saludables. 	<p>B4-4. Classificar les malalties i valorar la importància dels estils del vida per a previndre-les.</p> <p>B4-9. Investigar les alteracions produïdes pels distints tipus de substàncies addictives i elaborar propostes de prevenció i control d'aquestes.</p> <p>B4-11. Reconèixer la diferència entre alimentació i nutrició i diferenciar els nutrients principals i les funcions bàsiques que tenen.</p> <p>B4-14. Explicar els processos fonamentals de la nutrició utilitzant esquemes gràfics dels diversos aparells que hi intervenen.</p> <p>B4-16. Indagar sobre les malalties més habituals en els aparells relacionats amb la nutrició, sobre quines en són les causes i la manera de previndre-les.</p> <p>B4-17. Identificar els components dels aparells digestiu, circulatori, respiratori i excretor i conèixer-ne el funcionament.</p>

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ <ul style="list-style-type: none"> Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> L'aparell digestiu. Els processos digestius. Principals malalties de l'aparell digestiu. Hàbits saludables associats a l'aparell digestiu. L'aparell respiratori. Funcionament de l'aparell respiratori. Malalties de l'aparell respiratori. Hàbits saludables. 	<p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p> <p>B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.</p>

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B1-1. Utilitzar adequadament el vocabulari científic en un context precís i adequat al seu nivell.	B1-1.1. Identifica els termes més freqüents del vocabulari científic i s'expressa de manera correcta oralment i per escrit.	<ul style="list-style-type: none">Identifica i descriu els termes del vocabulari científic relacionats amb la unitat.	Pàg. 49 Act. 21	CL CMCT AA IE

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-4. Classificar les malalties i valorar la importància dels estils del vida per a previndre-les.	B4-4.1. Reconeix les malalties i infeccions més comunes i les relaciona amb les causes que tenen.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica les malalties més freqüents i les relaciona amb les causes que tenen. 	<p>Pàg. 46 Act. 14, 15 i 17</p> <p>Pàg. 47 Act. 18 i 19</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>AA</p> <p>CSC</p>
B4-9. Investigar les alteracions produïdes pels distints tipus de substàncies addictives i elaborar propostes de prevenció i control d'aquestes.	B4-9.1. Detecta les situacions de risc per a la salut relacionades amb el consum de substàncies tòxiques i estimulants com ara tabac, alcohol, drogues, etc., contrasta els efectes nocius que tenen i proposa mesures de prevenció i control d'aquestes.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica les accions de prevenció i risc contaminant i les substàncies tòxiques per a la salut, descriu els efectes nocius que produeixen i proposa mesures de prevenció, com ara la higiene de les mans i les dents, el consum d'aigua i aliments rics en fibra, evita el consum d'alcohol, tabac i altres drogues, etc. 	<p>Pàg. 47 Act. 18</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p> <p>CSC</p>
B4-11. Reconèixer la diferència entre alimentació i nutrició i diferenciar els nutrients principals i les funcions bàsiques que tenen.	B4-11.1. Discrimina el procés de nutrició del de l'alimentació.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica i descriu les semblances i les diferències entre el procés de nutrició i el d'alimentació. 	<p>Pàg. 45 Act. 10</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p>
B4-14. Explicar els processos fonamentals de la nutrició utilitzant esquemes gràfics dels diversos aparells que hi intervenen.	B4-14.1. Determina i identifica, a partir de gràfics i esquemes, els distints òrgans, aparells i sistemes implicats en la funció de nutrició i els relaciona amb la contribució que tenen en el procés.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació sobre els òrgans o les estructures implicats en la funció de nutrició. Identifica i descriu els que en són responsables del funcionament i els processos en què intervenen. 	<p>Pàg. 45 Act. 7</p> <p>Pàg. 48 Act. 20</p> <p>Pàg. 49 Act. 21</p> <p>Pàg. 51 Act. 31</p> <p>Pàg. 54 Act. 41 i 42</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p>

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-16. Indagar sobre les malalties més habituals en els aparells relacionats amb la nutrició, sobre quines en són les causes i la manera de previndre-les.	B4-16.1. Diferencia les malalties més freqüents dels òrgans, aparells i sistemes implicats en la nutrició i les associa amb les causes d'aquestes.	<ul style="list-style-type: none"> Coneix, descriu i classifica les malalties més freqüents dels òrgans, aparells i sistemes implicats en la nutrició; investiga sobre les causes d'aquestes i suggereix la manera de previndre aquestes malalties. 	<p>Pàg. 53 Act. 32 i 33</p> <p>Pàg. 54 Act. 43</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p> <p>CSC</p>
B4-17. Identificar els components dels aparells digestiu, circulatori, respiratori i excretor i conèixer-ne el funcionament.	B4-17.1. Coneix i explica els components dels aparells digestiu, circulatori, respiratori i excretor i el funcionament d'aquests.	<ul style="list-style-type: none"> Busca i elabora la informació sobre les parts i el funcionament dels aparells digestiu, circulatori, respiratori i excretor i l'exposa amb precisió. 	<p>Pàg. 43 Act. (pàgines 3, 4, 5, 6 i 5).</p> <p>Pàg. 45 Act. 8 i 13</p> <p>Pàg. 48 Act. 20</p> <p>Pàg. 49 Act. 23, 24 i 25</p> <p>Pàg. 51 Act. 30</p> <p>Pàg. 54 Act. 35, 37 i 38</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p>

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en diferents fonts i utilitza les TIC per a elaborar-la i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions. 	Pàg. 55 Act. 49	CL CMCT CD AA
B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.	B7-5.1. Dissenya treballs d'investigació breus sobre animals o plantes, els ecosistemes del seu entorn o l'alimentació i la nutrició humana per a presentar-los i defensar-los a l'aula.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació i elabora un treball d'investigació senzill, l'exposa i participa en un debat sobre hàbits saludables per a l'aparell digestiu. 	Pàg. 57 Act. 51	CL CMCT CD AA

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVALUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVALUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.
TREBALL COOPERATIU	Projecte de treball cooperatiu del primer trimestre: <i>Mags i Mengem</i> . <i>Una cunya radiofònica sobre hàbits saludables per a l'aparell digestiu</i> (pàgina 57).		

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. <i>Com es pot respirar davall de l'aigua?</i> (pàgina 41).
	Expressió oral i escrita. Interpreta textos i imatges i respon a activitats de la unitat.
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics de la unitat.
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgina 55).
	Esperit emprenedor. Previndre el desenvolupament de les càries (pàgina 47); La contaminació atmosfèrica (pàgina 53); Els aliments rics en fibra (pàgina 53).
	Educació cívica i constitucional. La tos i l'esternut (pàgina 52).
	Valors personals. Hàbits saludables (pàgina 47).

UNITAT 4. La nutrició: aparells circulatori i excretor

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes coneixeran les parts de l'aparell circulatori i el funcionament general d'aquest; distingiran i sabran explicar què són el sistema circulatori limfàtic, la sang i els vasos sanguinis. Reconixeran la importància del cor i sabran com funciona; sabran explicar en què consisteix la doble circulació sanguínia. Els alumnes coneixeran les malalties cardiovasculars principals i altres malalties associades amb la sang. Desenvoluparan hàbits saludables per al sistema circulatori. Coneixeran en què consisteix l'excreció i les parts fonamentals de l'aparell excretor. Sabran quines són les malalties principals de l'aparell excretor i desenvoluparan hàbits saludables respecte a aquest.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen els aspectes bàsics de l'aparell circulatori i de l'aparell excretor, coneixen les funcions principals que tenen i són conscients de la necessitat d'evitar les accions perjudicials i de respectar hàbits saludables.
- **Previsió de dificultats.** És possible que sorgisquen algunes dificultats perquè els alumnes entenguen la doble circulació de la sang. Previndre-ho mitjançant el visionat de documentals i la interpretació de làmines i gràfics.

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • La metodologia científica. Característiques bàsiques. • L'experimentació en biologia i geologia: obtenció i selecció d'informació a partir de la selecció i recollida de mostres del medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> • El medi intern i l'aparell circulatori. • El sistema circulatori limfàtic. • La sang. • Els vasos sanguinis. • El cor. • La doble circulació. • Malalties cardiovasculars. • Malalties associades amb la sang. • Hàbits saludables del sistema circulatori. • L'excreció. • Malalties de l'aparell excretor. Hàbits saludables. 	<p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.</p>
<p>BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT</p> <ul style="list-style-type: none"> • La salut i la malaltia. Malalties infeccioses i no infeccioses. Higiene i prevenció. • Sistema immunitari. Vacunes. Els trasplantaments i la donació de cèl·lules, sang i òrgans. • Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes que s'hi associen. • La funció de nutrició. Anatomia i fisiologia dels aparells digestiu, respiratori, circulatori i excretor. Alteracions més freqüents, malalties que s'hi associen, prevenció d'aquestes i hàbits de vida saludables. 	<ul style="list-style-type: none"> • El medi intern i l'aparell circulatori. • El sistema circulatori limfàtic. • La sang. • Els vasos sanguinis. • El cor. • La doble circulació. • Malalties cardiovasculars. • Malalties associades amb la sang. • Hàbits saludables del sistema circulatori. • L'excreció. • Malalties de l'aparell excretor. Hàbits saludables. 	<p>B4-3. Descobrir a partir del coneixement del concepte de salut i malaltia els factors que els determinen.</p> <p>B4-14. Explicar els processos fonamentals de la nutrició utilitzant esquemes gràfics dels diversos aparells que hi intervenen.</p> <p>B4-15. Associar quina fase del procés de nutrició realitza cada un dels aparells que hi estan implicats.</p> <p>B4-16. Indagar sobre les malalties més habituals en els aparells relacionats amb la nutrició, sobre quines en són les causes i la manera de previndre-les.</p> <p>B4-17. Identificar els components dels aparells digestiu, circulatori, respiratori i excretor i conèixer-ne el funcionament.</p>

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ <ul style="list-style-type: none"> Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> El medi intern i l'aparell circulatori. El sistema circulatori limfàtic. La sang. Els vasos sanguinis. El cor. La doble circulació. Malalties cardiovasculars. Malalties associades amb la sang. Hàbits saludables del sistema circulatori. L'excreció. Malalties de l'aparell excretor. Hàbits saludables. 	B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.	B1-2.1. Busca, selecciona i interpreta la informació de caràcter científic a partir de la utilització de fonts diverses.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en fonts diferents, la interpreta, la selecciona i l'exposa de manera classificada. 	Pàg. 67 Act. 20 Pàg. 75 Act. 42	CL CMCT CD AA

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-3. Descobrir a partir del coneixement del concepte de salut i malaltia els factors que els determinen.	B4-3.1. Argumenta les implicacions que tenen els hàbits per a la salut i justifica amb exemples les eleccions que fa o pot fer per a promoure-la individualment i col·lectivament.	<ul style="list-style-type: none"> Pensa i explica les conseqüències que tenen els hàbits en la vida i en la salut; classifica i descriu els que l'ajuden a cuidar el seu sistema circulatori i els que el perjudiquen. 	Pàg. 69 Act. 24	CL CMCT AA CSC
B4-14. Explicar els processos fonamentals de la nutrició utilitzant esquemes gràfics dels diversos aparells que hi intervenen.	B4-14.1. Determina i identifica, a partir de gràfics i esquemes, els distints òrgans, aparells i sistemes implicats en la funció de nutrició i els relaciona amb la contribució que tenen en el procés.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació sobre els òrgans o les estructures implicats en els aparells circulatori i excretor. Identifica i descriu els que en són responsables del funcionament i els processos en què intervenen. 	Pàg. 60 Act. 1 Pàg. 64 Act. 12 Pàg. 65 Act. 14 Pàg. 71 Act. 25	CL CMCT CD AA CSC IE CEC
B4-15. Associar quina fase del procés de nutrició realitza cada un dels aparells que hi estan implicats.	B4-15.1. Reconeix la funció de cada aparell i cada sistema en les funcions de nutrició.	<ul style="list-style-type: none"> Coneix les funcions que realitzen els òrgans, els aparells, els sistemes i les estructures que estan implicats en les funcions de nutrició. 	Pàg. 65 Act. 15 Pàg. 66 Act. 16 i 17	CL CMCT
B4-16. Indagar sobre les malalties més habituals en els aparells relacionats amb la nutrició, sobre quines en són les causes i la manera de previndre-les.	B4-16.1. Diferencia les malalties més freqüents dels òrgans, aparells i sistemes implicats en la nutrició i les associa amb les causes d'aquestes.	<ul style="list-style-type: none"> Coneix, descriu i classifica les malalties més freqüents dels òrgans, aparells i sistemes implicats en la circulació i en l'excreció; investiga sobre les causes d'aquestes i suggereix la manera de previndre-les. 	Pàg. 67 Act. 21 Pàg. 68 Act. 22 Pàg. 73 Act. 29 i 30 Pàg. 74 Act. 38	CL CMCT CD AA CSC

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-17. Identificar els components dels aparells digestiu, circulatori, respiratori i excretor i conèixer-ne el funcionament.	B4-17.1. Coneix i explica els components dels aparells digestiu, circulatori, respiratori i excretor i el funcionament d'aquests.	<ul style="list-style-type: none"> Busca i elabora la informació sobre les parts i el funcionament dels aparells circulatori i excretor i l'exposa amb precisió. 	Pàg. 61 Act. 2, 4 i 5 Pàg. 62 Act. 9 Pàg. 63 Act. 10 i 11 Pàg. 71 Act. 25 Pàg. 74 Act. 32, 37 i 39	CL CMCT CD AA CSC

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en diferents fonts i utilitza les TIC per a elaborar-la i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions. Hi afegir exemples pràctics, com ara la comparació entre la composició de la sang, l'orina i la suor. 	<p>Pàg. 67 Act. 20</p> <p>Pàg. 75 Act. 42</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p> <p>CSC</p> <p>IE</p> <p>CEC</p>

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.

TREBALL COOPERATIU	Projecte de treball cooperatiu del primer trimestre: <i>Mags i Mengem</i> . <i>Una campanya divulgativa sobre la donació de sang</i> (pàgina 77).
---------------------------	--

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. <i>Què és una prova d'esforç?</i> (pàgina 59).
	Expressió oral i escrita. Interpreta textos i imatges i respon a activitats de la unitat.
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics de la unitat.
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgines 67 i 75).
	Esperit emprenedor. Formes de vida relacionades amb el sistema circulatori (pàgina 69).
	Valors personals. Hàbits relacionats amb el sistema circulatori (pàgina 69).

UNITAT 5. La relació: els sentits i el sistema nerviós

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes coneixeran com es realitzen les funcions de relació i de coordinació, i valoraran la importància dels receptors sensorials i dels òrgans dels sentits. Sabran com funcionen i quines són les parts dels òrgans dels sentits de la vista, del tacte, de l'olfacte i del gust. Identificaran els components del sistema nerviós i sabran com funciona, a més de quines són les respostes del sistema nerviós somàtic. Desenvoluparan hàbits saludables en relació amb els òrgans dels sentits i amb el sistema nerviós.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen els aspectes bàsics del sistema nerviós i dels òrgans dels sentits, i n'identifiquen les parts fonamentals; valoren la importància de la salut d'aquests òrgans i de la salut mental.
- **Previsió de dificultats.** És possible que hi sorgeixen algunes dificultats perquè els alumnes compreguen la importància de l'existència d'estímuls fora del lílindar de percepció dels sentits. Previndre-ho mitjançant la busca d'informació i el debat.

Suggeriments de TEMPORITZACIÓ: dues setmanes de febrer i una setmana de març

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • La metodologia científica. Característiques bàsiques. • L'experimentació en biologia i geologia: obtenció i selecció d'informació a partir de la selecció i recollida de mostres del medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> • La funció de relació i coordinació. • Els receptors sensorials. • Els òrgans dels sentits. La vista i el tacte. • Els sentits de l'olfacte i del gust. • El sentit de l'oïda. • La salut dels òrgans dels sentits. • Els components del sistema nerviós. • El sistema nerviós. • Respostes del sistema nerviós. • La salut del sistema nerviós. • La salut mental. • Hàbits saludables per al sistema nerviós. 	<p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.</p>

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT</p> <ul style="list-style-type: none"> • La funció de relació. Sistema nerviós i sistema endocrí. • La coordinació i el sistema nerviós. Organització i funció. • Òrgans dels sentits: estructura i funció, cura i higiene. • El sistema endocrí: glàndules endocrines i el funcionament que tenen. Les principals alteracions. 	<ul style="list-style-type: none"> • La funció de relació i coordinació. • Els receptors sensorials. • Els òrgans dels sentits. La vista i el tacte. • Els sentits de l'olfacte i del gust. • El sentit de l'oïda. • La salut dels òrgans dels sentits. • Els components del sistema nerviós. • El sistema nerviós. • Respostes del sistema nerviós. • La salut del sistema nerviós. • La salut mental. • Hàbits saludables per al sistema nerviós. 	<p>B4-3. Descobrir a partir del coneixement del concepte de salut i malaltia els factors que els determinen.</p> <p>B4-9. Investigar les alteracions produïdes pels diferents tipus de substàncies addictives i elaborar propostes de prevenció i control d'aquestes.</p> <p>B4-10. Reconèixer les conseqüències en l'individu i en la societat quan se segueixen conductes de risc.</p> <p>B4-18. Reconèixer i diferenciar els òrgans dels sentits i com tindre cura de l'oïda i la vista.</p> <p>B4-19. Explicar la missió integradora del sistema nerviós davant estímuls diferents i descriure'n el funcionament.</p>

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> • La funció de relació i coordinació. • Els receptors sensorials. • Els òrgans dels sentits. La vista i el tacte. • Els sentits de l'olfacte i del gust. • El sentit de l'oïda. • La salut dels òrgans dels sentits. • Els components del sistema nerviós. • El sistema nerviós. • Respostes del sistema nerviós. • La salut del sistema nerviós. • La salut mental. • Hàbits saludables per al sistema nerviós. 	<p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p>

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.	B1-2.1. Busca, selecciona i interpreta la informació de caràcter científic a partir de la utilització de fonts diverses.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en fonts diferents, la interpreta, la selecciona i l'exposa de manera classificada. 	Pàg. 81 Act. 6 Pàg. 94 Act. 38 Pàg. 95 Act. 39	CL CMCT CD

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-3. Descobrir a partir del coneixement del concepte de salut i malaltia els factors que els determinen.	B4-3.1. Argumenta les implicacions que tenen els hàbits per a la salut i justifica amb exemples les eleccions que fa o pot fer per a promoure-la individualment i col·lectivament.	<ul style="list-style-type: none"> • Observa i argumenta sobre els riscos principals per a la salut dels òrgans dels sentits, i indica algunes recomanacions per a previndre'ls. 	Pàg. 87 Act. 19	CL CMCT AA CSC
B4-9. Investigar les alteracions produïdes pels distints tipus de substàncies addictives i elaborar propostes de prevenció i control d'aquestes.	B4-9.1. Detecta les situacions de risc per a la salut relacionades amb el consum de substàncies tòxiques i estimulants com ara tabac, alcohol, drogues, etc., contrasta els efectes nocius que tenen i proposa mesures de prevenció i control d'aquestes.	<ul style="list-style-type: none"> • Consulta en Internet la guia de drogues del Pla Nacional sobre Drogues; descriu els efectes que produeixen, a llarg i a curt termini, algunes substàncies com l'èxtasi i la metamfetamina, i suggereix mesures de prevenció i control d'aquestes. 	Pàg. 94 Act. 38	CL CMCT CD AA CSC
B4-10. Reconèixer les conseqüències en l'individu i en la societat quan se segueixen conductes de risc.	B4-10.1. Identifica les conseqüències de seguir conductes de risc amb les drogues per a l'individu i la societat.	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica les conseqüències que té el consum de drogues i substàncies tòxiques per a la salut, per a l'individu i per a la societat, i descriu els efectes nocius que produeixen. 	Pàg. 94 Act. 38 Pàg. 95 Act. 40	CL CMCT AA CSC
B4-18. Reconèixer i diferenciar els òrgans dels sentits i com tindre cura de l'oïda i la vista.	B4-18.1. Especifica la funció de cada aparell i cada sistema implicats en la funció de relació.	<ul style="list-style-type: none"> • Descriu la funció de cada aparell i sistemes que participen en la funció de nutrició i identifica les cèl·lules implicades en els processos fonamentals del sistema nerviós. 	Pàg. 80 Act. 1 Pàg. 83 Act. 10 Pàg. 88 Act. 21 Pàg. 90 Act. 26, 27 i 28	CL CMCT

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-18. Reconéixer i diferenciar els òrgans dels sentits i com tindre cura de l'oïda i la vista.	B4-18.2. Descriu els processos implicats en la funció de relació, identifica l'òrgan o estructura responsable de cada procés.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica i descriu els processos implicats en la funció de relació i explica com intervenen en cada procés els òrgans distints i quina n'és l'estructura. 	Pàg. 80 Act. 2 Pàg. 85 Act. 15 Pàg. 96 Act. 43	CL CMCT
	B4-18.3. Classifica els distints tipus de receptors sensorials i els relaciona amb els òrgans dels sentits en què es troben.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica les parts que formen el sistema nerviós i els distints tipus de receptors sensorials que hi ha, els classifica i els relaciona amb els òrgans dels sentits en què es troben. 	Pàg. 81 Act. 3 i 4 Pàg. 83 Act. 11 Pàg. 84 Act. 14 Pàg. 96 Act. 44 i 45	CL CMCT
B4-19. Explicar la missió integradora del sistema nerviós davant estímuls diferents i descriure'n el funcionament.	B4-19.1. Identifica algunes malalties comunes del sistema nerviós i les relaciona amb les causes, els factors de risc que tenen i la prevenció d'aquestes.	<ul style="list-style-type: none"> Coneix i explica en què consisteixen algunes malalties comunes del sistema nerviós, les relaciona amb les causes, els efectes principals i els factors de risc que tenen i indica les formes de prevenció fonamentals. 	Pàg. 85 Act. 16 Pàg. 86 Act. 17 i 18 Pàg. 87 Act. 20 Pàg. 93 Act. 33, 35 i 36	CL CMCT CD AA CSC

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en diferents fonts i utilitza les TIC per a elaborar-la i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions. 	Pàg. 81 Act. 6 Pàg. 94 Act. 37 i 38 Pàg. 95 Act. 39 Pàg. 97 Act. 48	CL CMCT CD AA CSC

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.
TREBALL COOPERATIU	Projecte de treball cooperatiu del segon trimestre: <i>Arqueòlegs i Percebem</i> . <i>Una tira còmica sobre la salut dels sentits</i> (pàgina 99).		

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. <i>Com actuem en situacions de perill?</i> (pàgina 79); <i>Les persones sinestèsiques</i> (pàgina 97).
	Expressió oral i escrita. Interpreta textos i imatges i respon a activitats de la unitat.
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics de la unitat.
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgines 81, 94, 95 i 97).
	Educació cívica i constitucional. Les lesions medul·lars i la superació de dificultats (pàgina 93).
	Valors personals. Les drogues i la salut (pàgina 95).

UNITAT 6. La relació: el sistema endocrí i l'aparell locomotor

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes coneixeran com funciona el sistema endocrí, tenint en compte quines són les glàndules endocrines principals i les hormones d'aquestes. Sabran en què consisteix, com funciona i les parts fonamentals de l'aparell locomotor, distingiran els ossos i les articulacions que formen l'esquelet, així com els músculs que intervenen en el moviment. Els alumnes valoraran els hàbits saludables en relació amb l'aparell locomotor i amb el sistema endocrí per a evitar trastorns i previndre malalties.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen els ossos i els músculs fonamentals, així com la intervenció que tenen en la funció de relació.
- **Previsió de dificultats.** És possible que sorgisquen algunes dificultats a l'hora que els alumnes compreguen com es fa una radiografia i les conseqüències positives i negatives de les imatges diagnòstiques. Previndre-ho perquè prenguen consciència de l'ús controlat de les radiacions relacionades amb la salut.

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • La metodologia científica. Característiques bàsiques. • L'experimentació en biologia i geologia: obtenció i selecció d'informació a partir de la selecció i recollida de mostres del medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> • El sistema endocrí. • Glàndules endocrines principals i les hormones d'aquestes. • Les malalties del sistema endocrí. Hàbits saludables. • L'aparell locomotor. • L'esquelet. • Els ossos. • Les articulacions. • Els músculs esquelètics. • El funcionament de l'aparell locomotor. • Trastorns de l'aparell locomotor i com previndre'ls. 	<p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.</p>
<p>BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT</p> <ul style="list-style-type: none"> • El sistema endocrí: glàndules endocrines i el funcionament que tenen. Les principals alteracions. • L'aparell locomotor. Organització i relacions funcionals entre ossos i músculs. Prevenció de lesions. 	<ul style="list-style-type: none"> • El sistema endocrí. • Glàndules endocrines principals i les hormones d'aquestes. • Les malalties del sistema endocrí. Hàbits saludables. • L'aparell locomotor. • L'esquelet. • Els ossos. • Les articulacions. • Els músculs esquelètics. • El funcionament de l'aparell locomotor. • Trastorns de l'aparell locomotor i com previndre'ls. 	<p>B4-20. Associar les glàndules endocrines principals amb les hormones que sintetitzen i la funció que exerceixen.</p> <p>B4-21. Relacionar de manera funcional el sistema neuroendocrí.</p> <p>B4-22. Identificar els ossos i músculs principals de l'aparell locomotor.</p> <p>B4-23. Analitzar les relacions funcionals entre ossos i músculs.</p> <p>B4-24. Detallar quines són i com es prevenen les lesions més freqüents en l'aparell locomotor.</p>

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> • El sistema endocrí. • Glàndules endocrines principals i les hormones d'aquestes. • Les malalties del sistema endocrí. Hàbits saludables. • L'aparell locomotor. • L'esquelet. • Els ossos. • Les articulacions. • Els músculs esquelètics. • El funcionament de l'aparell locomotor. • Trastorns de l'aparell locomotor i com previndre'ls. 	<p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p> <p>B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.</p>

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.	B1-2.1. Busca, selecciona i interpreta la informació de caràcter científic a partir de la utilització de fonts diverses.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en fonts diferents, la interpreta, la selecciona i l'exposa de manera classificada. 	<p>Pàg. 104 Act. 7</p> <p>Pàg. 117 Act. 40</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p>

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-20. Associar les glàndules endocrines principals amb les hormones que sintetitzen i la funció que exerceixen.	B4-20.1. Enumera les glàndules endocrines i associa amb aquestes les hormones segregades i la funció que tenen.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació sobre els òrgans o les estructures implicats en els aparells endocrí i locomotor. Identifica i descriu els que en són responsables del funcionament i els processos en què intervenen. 	Pàg. 102 Act. 1 Pàg. 103 Act. 3 i 5 Pàg. 104 Act. 6 Pàg. 105 Act. 9 i 10 Pàg. 116 Act. 28 i 32	CL CMCT CD AA CSC
B4-21. Relacionar de manera funcional el sistema neuroendocrí.	B4-21.1. Reconeix algun procés que s'esdevé en la vida quotidiana en què s'evidencia clarament la integració neuroendocrina.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica cada element que participa en els distints processos neuroendocrins relacionats amb la vida quotidiana. Identifica els efectes diferents que responen a determinades causes, els classifica i els organitza. 	Pàg. 103 Act. 2	CL CMCT

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-22. Identificar els ossos i músculs principals de l'aparell locomotor.	B4-22.1. Localitza els ossos i els músculs principals del cos humà en esquemes de l'aparell locomotor.	<ul style="list-style-type: none"> Coneix les funcions que realitzen els òrgans, aparells, sistemes i estructures que estan implicats en l'aparell locomotor, i identifica els ossos i els músculs principals del cos humà. 	<p>Pàg. 109 Act. 15 i 16</p> <p>Pàg. 110 Act. 17, 18 i 19</p> <p>Pàg. 113 Act. 22</p> <p>Pàg. 116 Act. 31, 33 i 34</p> <p>Pàg. 117 Act. 37</p> <p>Pàg. 118 Act. 41 i 42</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p>
B4-23. Analitzar les relacions funcionals entre ossos i músculs.	B4-23.1. Diferencia els tipus distints de músculs en funció del seu tipus de contracció i els relaciona amb el sistema nerviós que els controla.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica els músculs que intervenen en alguns moviments concrets; busca informació sobre maneres d'exercitar els músculs i ho relaciona amb l'exercici físic. 	<p>Pàg. 113 Act. 23</p> <p>Pàg. 114 Act. 24</p> <p>Pàg. 117 Act. 38</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p> <p>CSC</p>
B4-24. Detallar quines són i com es prevenen les lesions més freqüents en l'aparell locomotor.	B4-24.1. Identifica els factors de risc més freqüents que poden afectar l'aparell locomotor i els relaciona amb les lesions que produeixen.	<ul style="list-style-type: none"> Coneix, descriu i classifica les malalties més freqüents dels òrgans, aparells i sistemes implicats en l'aparell locomotor; investiga sobre les causes d'aquestes i suggereix la manera de previndre-les. 	<p>Pàg. 115 Act. 25, 26 i 27</p> <p>Pàg. 117 Act. 39 i 40</p> <p>Pàg. 119 Act. 43</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p> <p>CSC</p> <p>IE</p> <p>CEC</p>

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en diferents fonts i utilitza les TIC per a elaborar-la i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions. Hi afegir exemples d'interès sobre el tema, com la informació fonamental sobre el trastorn produït per l'excés d'una hormona suprarenal o síndrome de Cushing. 	<p>Pàg. 104 Act. 7</p> <p>Pàg. 117 Act. 40</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p> <p>CSC</p>

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.

TREBALL COOPERATIU	Projecte de treball cooperatiu del segon trimestre: <i>Arqueòlegs</i> i <i>Percebem</i> . <i>Un vídeo sobre higiene postural</i> (pàgina 119).
---------------------------	---

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. <i>Què ocorre quan correm?</i> (pàgina 101); <i>Curvatures de la columna vertebral</i> (pàgina 117).
	Expressió oral i escrita. Interpreta textos i imatges i respon a activitats de la unitat.
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics de la unitat.
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgines 104 i 117).
	Valors personals. La higiene postural (pàgina 119).

UNITAT 7. La reproducció

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes coneixeran els aspectes generals de la funció de reproducció; identificaran les parts de l'aparell reproductor masculí i del femení, sabran quins són els gàmetes masculins i femenins i descriuran en què consisteixen els cicles de l'aparell reproductor femení. Els alumnes sabran explicar com es realitza la fecundació, com es desenvolupa l'embaràs i com es produeix el part. Distingiran tècniques de reproducció assistida, coneixeran i valoraran els mètodes anticonceptius principals i seran conscients de la importància de previndre i evitar les malalties de transmissió sexual. Desenvoluparan actituds positives per a evitar la violència de gènere, i la rebutjaran en tots els casos.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen les parts fonamentals dels aparells reproductors, saben com es realitza la funció de reproducció i els aspectes generals de l'embaràs i el part. Són conscients del problema de la violència de gènere i la necessitat d'evitar-lo.
- **Previsió de dificultats.** És possible que sorgisquen algunes dificultats perquè els alumnes prenguen postures decidides contra la violència de gènere en la societat. Previndre-ho mitjançant la busca i l'anàlisi d'informació perquè siguen responsables i sàpiguen com actuar davant possibles casos que puguin observar.

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT</p> <ul style="list-style-type: none"> • La reproducció humana. Anatomia i fisiologia de l'aparell reproductor. Canvis físics i psíquics en l'adolescència. • El cicle menstrual. Fecundació, embaràs i part. Anàlisi dels diferents mètodes anticonceptius. Tècniques de reproducció assistida. Les malalties de transmissió sexual. Prevenció. • La resposta sexual humana. • Sexe i sexualitat. Salut i higiene sexual. 	<ul style="list-style-type: none"> • La funció de reproducció. • La resposta sexual humana. • L'aparell reproductor i els gàmetes masculins. • L'aparell reproductor i els gàmetes femenins. • Els cicles de l'aparell reproductor femení. • La fecundació. • El desenvolupament de l'embaràs. • El part. • La infertilitat. Tècniques de reproducció assistida. • Els mètodes anticonceptius. • Les malalties de transmissió sexual. • La violència de gènere. 	<p>B4-25. Referir els aspectes bàsics de l'aparell reproductor, i diferenciar entre sexualitat i reproducció. Interpretar dibuixos i esquemes de l'aparell reproductor.</p> <p>B4-26. Reconèixer els aspectes bàsics de la reproducció humana i descriure els esdeveniments fonamentals de la fecundació, l'embaràs i el part.</p> <p>B4-27. Comparar els mètodes anticonceptius diferents, classificar-los segons l'eficàcia que tenen i reconèixer la importància d'alguns en la prevenció de malalties de transmissió sexual.</p> <p>B4-28. Recopilar informació sobre les tècniques de reproducció assistida i de fecundació <i>in vitro</i> per a argumentar el benefici que va comportar aquest avanç científic per a la societat.</p>

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> La funció de reproducció. La resposta sexual humana. L'aparell reproductor i els gàmetes masculins. L'aparell reproductor i els gàmetes femenins. Els cicles de l'aparell reproductor femení. La fecundació. El desenvolupament de l'embaràs. El part. La infertilitat. Tècniques de reproducció assistida. Els mètodes anticonceptius. Les malalties de transmissió sexual. La violència de gènere. 	<p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p> <p>B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.</p>

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-25. Referir els aspectes bàsics de l'aparell reproductor, i diferenciar entre sexualitat i reproducció. Interpretar dibuixos i esquemes de l'aparell reproductor.	B4-25.1. Identifica en esquemes els diferents òrgans de l'aparell reproductor masculí i femení i n'especifica la funció.	<ul style="list-style-type: none"> Reconeix els òrgans distints de l'aparell reproductor masculí i femení, els descriu i explica la funció reproductora de cada un. 	Pàg. 124 Act. 5 i 6 Pàg. 125 Act. 7 i 8 Pàg. 126 Act. 9 i 10 Pàg. 127 Act. 11, 15 i 16 Pàg. 136 Act. 38	CL CMCT
B4-26. Reconèixer els aspectes bàsics de la reproducció humana i descriure els esdeveniments fonamentals de la fecundació, l'embaràs i el part.	B4-26.1. Descriu les etapes principals del cicle menstrual indicant quines glàndules i quines hormones participen en la regulació d'aquest.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica les glàndules i les hormones que intervenen en la regulació del cicle menstrual i descriu les etapes principals que se succeeixen durant aquest. 	Pàg. 128 Act. 17 i 18 Pàg. 129 Act. 20 i 21 Pàg. 130 Act. 24 Pàg. 136 Act. 40	CL CMCT
B4-27. Comparar els mètodes anticonceptius diferents, classificar-los segons l'eficàcia que tenen i reconèixer la importància d'alguns en la prevenció de malalties de transmissió sexual.	B4-27.1. Discrimina els distints mètodes d'anticoncepció humana.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica, descriu i classifica els mètodes anticonceptius principals en funció de l'eficàcia que tenen. 	Pàg. 136 Act. 42 Pàg. 137 Act. 47	CL CMCT AA CSC

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-27. Comparar els mètodes anticonceptius diferents, classificar-los segons l'eficàcia que tenen i reconèixer la importància d'alguns en la prevenció de malalties de transmissió sexual.	B4-27.2. Categoritza les malalties de transmissió sexual principals i argumenta sobre la prevenció d'aquestes.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació sobre les malalties de transmissió sexual principals, les classifica i argumenta sobre la prevenció d'aquestes. Elabora informes sobre algunes d'aquestes, com la sida, en què detalla com es transmet i com se'n pot evitar el contagi. 	<p>Pàg. 134 Act. 31 i 32</p> <p>Pàg. 136 Act. 43</p> <p>Pàg. 137 Act. 49</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p> <p>CSC</p>
B4-28. Recopilar informació sobre les tècniques de reproducció assistida i de fecundació <i>in vitro</i> per a argumentar el benefici que va comportar aquest avanç científic per a la societat.	B4-28.1. Identifica les tècniques de reproducció assistida més freqüents.	<ul style="list-style-type: none"> Describeix les tècniques de reproducció assistida més freqüents en funció de les causes que les determinen. 	<p>Pàg. 132 Act. 28, 29 i 30</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CD</p> <p>AA</p> <p>CSC</p> <p>IE</p> <p>CEC</p>

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en diferents fonts i utilitza les TIC per a elaborar-la i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions. 	Pàg. 122 Act. 2 Pàg. 123 Act. 4 Pàg. 130 Act. 25 Pàg. 135 Act. 33	CL CMCT CD AA CSC
B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.	B7-5.2. Expressa, oralment i per escrit, amb precisió i coherència, les conclusions de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació sobre violència de gènere en el web del Ministeri de Sanitat, en l'apartat Serveis Socials i Igualtat; elabora un treball d'investigació senzill, l'exposa i participa en un debat sobre hàbits saludables per a l'aparell digestiu. 	Pàg. 122 Act. 2 Pàg. 123 Act. 4 Pàg. 135 Act. 33	CL CMCT CD AA CSC

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.
TREBALL COOPERATIU	Projecte de treball cooperatiu del segon trimestre: <i>Arqueòlegs i Percebem</i> . <i>Una presentació digital sobre la gestació</i> (pàgina 139).		

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. <i>Què ha significat la fertilitat al llarg de la història de la humanitat?</i> (pàgina 121).
	Expressió oral i escrita. Interpreta textos i imatges i respon a activitats de la unitat.
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics de la unitat.
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgines 122, 130, 132, 134, 135 i 137).
	Esperit emprenedor. La línia del temps sobre les etapes de la vida (pàgina 122).
	Educació cívica i constitucional. La violència de gènere (pàgina 137).
	Valors personals. Contra la violència de gènere (pàgina 137).

UNITAT 8. La salut i el sistema immunitari

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes coneixeran i valoraran la importància de la salut davant la malaltia, tenint en compte, especialment, els riscos de transmissió de les malalties infeccioses i la rellevància del sistema immunitari perquè funcionen les defenses davant els microorganismes. Seran conscients de com cal afrontar la prevenció i el tractament de les malalties infeccioses i les no infeccioses. Sabran en què consisteixen els primers auxilis davant accidents, i valoraran la donació i els trasplantaments com a mitjans per a salvar vides.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen els aspectes fonamentals de les malalties contagioses i no contagioses principals i saben com previndre-les.
- **Previsió de dificultats.** És possible que sorgisquen algunes dificultats per a comprendre la importància de salvar vides en relació amb els accidents i la donació d'òrgans. Previndre-ho mitjançant la busca d'informació i l'estudi de dades estadístiques.

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivells d'organització de la matèria viva. • Organització general del cos humà: cèl·lules, teixits, òrgans, aparells i trastorns. • La salut i la malaltia. Malalties infeccioses i no infeccioses. Higiene i prevenció. • Sistema immunitari. Vacunes. Els trasplantaments i la donació de cèl·lules, sang i òrgans. • Les substàncies addictives: el tabac, l'alcohol i altres drogues. Problemes que s'hi associen. • Nutrició, alimentació i salut. • Els nutrients, els aliments i els hàbits alimentaris saludables. Trastorns de la conducta alimentària. 	<ul style="list-style-type: none"> • La salut i la malaltia. • La transmissió de les malalties infeccioses. • El sistema immunitari. Les defenses davant els microorganismes. • La prevenció i el tractament de les malalties infeccioses. • Les malalties no infeccioses. • La prevenció de les malalties no infeccioses. • Els accidents i els primers auxilis. • La donació i els trasplantaments. 	<p>B4-3. Descobrir a partir del coneixement del concepte de salut i malaltia els factors que els determinen.</p> <p>B4-4. Classificar les malalties i valorar la importància dels estils del vida per a previndre-les.</p> <p>B4-5. Determinar les malalties infeccioses i no infeccioses més comunes que afecten la població, les causes, la prevenció i els tractaments d'aquestes.</p> <p>B4-6. Identificar hàbits saludables com a mètode de prevenció de les malalties.</p> <p>B4-7. Determinar el funcionament bàsic del sistema immune, així com les aportacions contínues de les ciències biomèdiques.</p> <p>B4-8. Reconéixer i transmetre la importància que té la prevenció com a pràctica habitual i integrada en les seues vides i les conseqüències positives de la donació de cèl·lules, sang i òrgans.</p>

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ <ul style="list-style-type: none"> Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> La salut i la malaltia. La transmissió de les malalties infeccioses. El sistema immunitari. Les defenses davant els microorganismes. La prevenció i el tractament de les malalties infeccioses. Les malalties no infeccioses. La prevenció de les malalties no infeccioses. Els accidents i els primers auxilis. La donació i els trasplantaments. 	<p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p> <p>B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.</p>

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-3. Descobrir a partir del coneixement del concepte de salut i malaltia els factors que els determinen.	B4-3.1. Argumenta les implicacions que tenen els hàbits per a la salut i justifica amb exemples les eleccions que fa o pot fer per a promoure-la individualment i col·lectivament.	<ul style="list-style-type: none"> Pensa i explica les conseqüències que tenen els hàbits en la vida i en la salut; classifica i descriu els que estan relacionats amb la salut i el sistema immunitari. 	<p>Pàg. 142 Act. 1</p> <p>Pàg. 143 Act. 2</p> <p>Pàg. 151 Act. 18 i 19</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>AA</p> <p>CSC</p>
B4-4. Classificar les malalties i valorar la importància dels estils del vida per a previndre-les.	B4-4.1. Reconeix les malalties i infeccions més comunes i les relaciona amb les causes que tenen.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica les malalties infeccioses més freqüents i les causes que tenen, i les relaciona amb el sistema immunitari. 	<p>Pàg. 145 Act. 5 i 6</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CSC</p>
B4-5. Determinar les malalties infeccioses i no infeccioses més comunes que afecten la població, les causes, la prevenció i els tractaments d'aquestes.	B4-5.1. Distingeix i explica els mecanismes diferents de transmissió de les malalties infeccioses.	<ul style="list-style-type: none"> Coneix i explica els diferents mecanismes de transmissió de les malalties infeccioses, les relaciona amb la transmissió, el contagi i els factors de risc. 	<p>Pàg. 145 Act. 7</p> <p>Pàg. 154 Act. 25</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>AA</p> <p>CSC</p>
B4-6. Identificar hàbits saludables com a mètode de prevenció de les malalties.	B4-6.1. Coneix i descriu hàbits de vida saludable i els identifica com a mitjà de promoció de la seua salut i la dels altres.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica els hàbits de vida saludable principals en funció de la seua salut i la dels altres; descriu i justifica accions concretes, com ara evitar el consum d'estimulants i drogues, fer exercici físic moderat, dormir les hores necessàries, etc. 	<p>Pàg. 151 Act. 17, 18 i 19</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>AA</p> <p>CSC</p> <p>IE</p>
	B4-6.2. Proposa mètodes per a evitar el contagi i la propagació de les malalties infeccioses més comunes.	<ul style="list-style-type: none"> Descriu mètodes i accions concretes per a protegir-se i evitar el contagi i la propagació de les malalties infeccioses. 	<p>Pàg. 148 Act. 12</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CSC</p>

BLOC 4. LES PERSONES I LA SALUT. PROMOCIÓ DE LA SALUT (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B4-7. Determinar el funcionament bàsic del sistema immune, així com les aportacions contínues de les ciències biomèdiques.	B4-7.1. Explica en què consisteix el procés d'immunitat i valora el paper de les vacunes com a mètode de prevenció de les malalties.	<ul style="list-style-type: none"> Defineix i descriu el procés d'immunitat, valora el paper de les vacunes com a mètode de prevenció de les malalties i explica què és la resposta immunitària inespecífica. 	<p>Pàg. 146 Act. 8</p> <p>Pàg. 147 Act. 10 i 11</p> <p>Pàg. 149 Act. 14</p> <p>Pàg. 150 Act. 15 i 16</p> <p>Pàg. 154 Act. 26, 27 i 29</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>AA</p> <p>CSC</p>
B4-8. Reconèixer i transmetre la importància que té la prevenció com a pràctica habitual i integrada en les seues vides i les conseqüències positives de la donació de cèl·lules, sang i òrgans.	B4-8.1. Detalla la importància que té per a la societat i per a l'ésser humà la donació de cèl·lules, sang i òrgans.	<ul style="list-style-type: none"> Indica les diferents cèl·lules, teixits i òrgans que es poden donar perquè siguin trasplantats i explica la importància que tenen les donacions per a la societat i per a l'ésser humà. 	<p>Pàg. 153 Act. 21 i 22</p> <p>Pàg. 154 Act. 31</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>CSC</p>

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en diferents fonts i utilitza les TIC per a elaborar-la i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions. 	Pàg. 143 Act. 4 Pàg. 145 Act. 7 Pàg. 149 Act. 13 Pàg. 152 Act. 20 Pàg. 153 Act. 22	CL CMCT CD AA CSC IE CEC
B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.	B7-5.2. Expressa, oralment i per escrit, amb precisió i coherència, les conclusions de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Elabora un treball d'investigació senzill sobre un tipus d'accidents mitjançant la busca d'expressions clau com <i>Creu Roja, prevenció i llar</i>; selecciona, llig la informació i redacta un resum breu sobre com actuar; a continuació, fa una exposició en classe. 	Pàg. 152 Act. 20	CL CMCT CD AA CSC

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.
TREBALL COOPERATIU	Projecte de treball cooperatiu del segon trimestre: <i>Arqueòlegs i Percebem.</i> <i>Una enquesta sobre l'epidèmia de l'ebola</i> (pàgina 157).		

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. <i>Què és la cirurgia robòtica?</i> (pàgina 141); <i>La verola i la vacunació</i> (pàgina 155).
	Expressió oral i escrita. Interpreta textos i imatges i respon a activitats de la unitat.
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics de la unitat.
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgines 143, 145, 149, 150, 152 i 153).
	Esperit emprenedor. Les hores que necessita dormir un adolescent (pàgina 151).
	Educació cívica i constitucional. Els acords internacionals (pàgina 155).
	Valors personals. Les armes biològiques (pàgina 155).

UNITAT 9. Els ecosistemes

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes sabran què són els ecosistemes i què és l'ecosfera, i diferenciarn les característiques dels ecosistemes terrestres i els aquàtics. Identificaran el sòl com a una espècie d'ecosistema ocult i el justificaran de manera raonada. Els alumnes podran establir les relacions que existeixen entre el biòtop i la biocenosi. Diferenciaran els distints tipus de relacions que es donen entre els éssers vius. Identificaran, a més, l'equilibri dels ecosistemes entre productors, depredadors i preses. Analitzaran els factors desencadenants de desequilibris i la conservació del medi ambient.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen el concepte d'ecosistema i saben que n'hi ha diferents tipus. Identifiquen les característiques d'ecosistemes pròxims al lloc en el qual viuen i descriuen com hi és la vida, sabent que es pot alterar per la intervenció humana i altres factors.
- **Previsió de dificultats.** És possible que sorgisquen algunes dificultats perquè els alumnes entenguen com poden respirar alguns animals «dins de terra». Previndre-ho perquè compreguen la importància de l'entrada d'aire a poca profunditat, en funció de l'estat del sòl.

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • La metodologia científica. Característiques bàsiques. • L'experimentació en biologia i geologia: obtenció i selecció d'informació a partir de la selecció i recollida de mostres del medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Els ecosistemes i l'ecosfera. • Ecosistemes terrestres. • Ecosistemes aquàtics. • El sòl, un ecosistema ocult. • Les relacions entre el biòtop i la biocenosi. • Les relacions entre els éssers vius. • L'equilibri en els ecosistemes. • Factors desencadenants de desequilibris. • La conservació del medi ambient. 	<p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.</p>
<p>BLOC 3. LA BIODIVERSITAT AL PLANETA TERRA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regnes dels éssers vius. Moneres, protoctists, fungi, metàfits i metazous. 	<ul style="list-style-type: none"> • Els ecosistemes i l'ecosfera. • Ecosistemes terrestres. • Ecosistemes aquàtics. • El sòl, un ecosistema ocult. • Les relacions entre el biòtop i la biocenosi. • Les relacions entre els éssers vius. • L'equilibri en els ecosistemes. • Factors desencadenants de desequilibris. • La conservació del medi ambient. 	<p>B3-7. Determinar, a partir de l'observació, les adaptacions que permeten que els animals i les plantes sobrevisquen en determinats ecosistemes.</p> <p>B3-9. Conèixer les funcions vitals de les plantes i reconèixer la importància que tenen per a la vida.</p>

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 6. ELS ECOSISTEMES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ecosistema: identificació dels seus components. • Factors abiòtics i biòtics en els ecosistemes. • Ecosistemes aquàtics. • Ecosistemes terrestres. • Factors desencadenants de desequilibris dels ecosistemes. • Accions que afavoreixen la conservació del medi ambient. • El sòl com a ecosistema. 	<ul style="list-style-type: none"> • Els ecosistemes i l'ecosfera. • Ecosistemes terrestres. • Ecosistemes aquàtics. • El sòl, un ecosistema ocult. • Les relacions entre el biòtop i la biocenosi. • Les relacions entre els éssers vius. • L'equilibri en els ecosistemes. • Factors desencadenants de desequilibris. • La conservació del medi ambient. 	<p>B6-1. Diferenciar els distints components d'un ecosistema.</p> <p>B6-2. Identificar en un ecosistema els factors desencadenants de desequilibris i establir estratègies per a restablir l'equilibri d'aquest.</p> <p>B6-3. Reconèixer i difondre accions que afavoreixen la conservació del medi ambient.</p> <p>B6-4. Analitzar els components del sòl i esquematitzar les relacions que s'estableixen entre ells.</p> <p>B6-5. Valorar la importància del sòl i els riscos que comporta la sobreexplotació, degradació o pèrdua d'aquest.</p>
<p>BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> • Estudi de l'oxigen com a factor limitant. • Anàlisi dels factors que intervenen en l'erosió del sòl. 	<p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p> <p>B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.</p>

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
<p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.</p>	<p>B1-2.1. Busca, selecciona i interpreta la informació de caràcter científic a partir de la utilització de fonts diverses.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en fonts diferents, la interpreta, la selecciona i l'exposa de manera ordenada. 	<p>Pàg. 163 Act. 8 i 9</p> <p>Pàg. 171 Act. 23</p> <p>Pàg. 172 i 178 Saber fer</p> <p>Pàg. 175 Act. 34</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p>

BLOC 3. LA BIODIVERSITAT AL PLANETA TERRA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B3-7. Determinar, a partir de l'observació, les adaptacions que permeten que els animals i les plantes sobrevisquen en determinats ecosistemes.	B3-7.1. Identifica exemplars de plantes i animals propis d'alguns ecosistemes o d'interés especial perquè són espècies en perill d'extinció o endèmiques.	<ul style="list-style-type: none"> • Reconeix els éssers vius d'un ecosistema. • Identifica organismes dels ecosistemes aquàtics i terrestres. • Reconeix exemples d'adaptacions en biòtops distints. • Defineix hàbitats i nínxol ecològic d'una espècie. 	<p>Pàg. 161 Act. 2 i 3</p> <p>Pàg. 164 Act. 12</p> <p>Pàg. 165 Act. 13</p> <p>Pàg. 169 Act. 17, 18 i 19</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p>
B3-9. Conèixer les funcions vitals de les plantes i reconèixer la importància que tenen per a la vida.	B3-9.1. Detalla el procés de la nutrició autòtrofa i el relaciona amb la importància que té per al conjunt de tots els éssers vius.	<ul style="list-style-type: none"> • Identifica els nivells tròfics. • Localitza cadenes tròfiques en xarxes tròfiques. • Elabora una xarxa tròfica. 	<p>Pàg. 170 Act. 20, 21 i 22</p> <p>Pàg. 171 Act. 23 i 24</p>	<p>CL</p> <p>CMCT</p>

BLOC 6. ELS ECOSISTEMES

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B6-1. Diferenciar els distints components d'un ecosistema.	B6-1.1. Identifica els distints components d'un ecosistema.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica i descriu els distints components d'un ecosistema. 	Pàg. 161 Act. (pàgines 2, 3, 4, 5 i 5).	CL CMCT
B6-2. Identificar en un ecosistema els factors desencadenants de desequilibris i establir estratègies per a restablir l'equilibri d'aquest.	B6-2.1. Reconeix i enumera els factors desencadenants de desequilibris en un ecosistema.	<ul style="list-style-type: none"> Defineix el concepte d'equilibri ecològic. Reconeix els factors desencadenants de desequilibris en un ecosistema. 	Pàg. 172 Saber fer Pàg. 173 Act. 29, 30 i 31 Pàg. 174 Act. 32 i 33	CL CMCT
B6-3. Reconèixer i difondre accions que afavoreixen la conservació del medi ambient.	B6-3.1. Selecciona accions que prevenen la destrucció del medi ambient.	<ul style="list-style-type: none"> Reconeix i posa exemples de mesures de protecció del medi ambient. 	Pàg. 175 Act. 34	CL CMCT
B6-4. Analitzar els components del sòl i esquematitzar les relacions que s'estableixen entre ells.	B6-4.1. Reconeix que el sòl és el resultat de la interacció entre els components biòtics i abiòtics, i n'assenyala les interaccions.	<ul style="list-style-type: none"> Comprén i explica que el sòl és el resultat de la interacció entre els components biòtics i abiòtics, i n'assenyala les interaccions. 	Pàg. 166 Act. 14, 15 i 16	CL CMCT AA
B6-5. Valorar la importància del sòl i els riscos que comporta la sobreexplotació, degradació o pèrdua d'aquest.	B6-5.1. Reconeix la fragilitat del sòl i valora la necessitat de protegir-lo.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica i descriu les característiques del sòl i valora la necessitat de protegir-lo. 	Pàg. 166 Act. 14, 15 i 16	CL CMCT AA

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Utilitza les TIC per a elaborar la informació i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions. 	Pàg. 163 Act. 8 i 9 Pàg. 171 Act. 23 Pàg. 165 Act. 34 Pàg. 179 Treball cooperatiu	CL CMCT CD AA
B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.	B7-5.1. Dissenya treballs d'investigació breus sobre animals o plantes, els ecosistemes del seu entorn o l'alimentació i la nutrició humana per a presentar-los i defensar-los a l'aula.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació i realitza un mural sobre els riscos de l'erosió. 	Pàg. 179 Treball cooperatiu	CL CMCT CD AA CSC

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.
TREBALL COOPERATIU	Projecte de treball cooperatiu del tercer trimestre: <i>Herois i Projectem</i> . <i>Mural sobre els riscos de l'erosió</i> (pàgina 179).		

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. <i>Com s'alimenten les balenes?</i> (pàgina 159); <i>Els paràsits</i> (pàgina 177).
	Expressió oral i escrita. Explicar les diferències entre un ectoparàsit i un endoparàsit (pàgina 177).
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics (pàgines 161, 164, 167, 170 i 173).
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Buscar informació en Internet sobre els monsons i exemples de cada ecosistema d'Espanya (pàgina 163). Buscar informació per a realitzar una xarxa tròfica (pàgina 171). Buscar informació en Internet sobre l'educació ambiental (pàgina 177). Buscar informació en Internet sobre malalties causades pels paràsits (pàgina 177).
	Esperit emprenedor. Estudiar l'oxigen com a factor limitant (pàgina 172). Analitzar els factors que intervenen en l'erosió (pàgina 178).
	Educació cívica i constitucional. La higiene dels aliments (pàgina 177).

Projecte cooperatiu d'investigació: És equilibrada la nostra dieta?

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes analitzaran una dieta utilitzant les eines adequades. Aplicaran la metodologia que han après per a millorar la seua alimentació.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen la importància d'evitar el consum de substàncies tòxiques i de mantindre una dieta sana i equilibrada.
- **Previsió de dificultats.** És possible que sorgisquen algunes dificultats per a realitzar una dieta completa i variada. Previndre-ho mitjançant l'ús de taules informatives i pautes d'elaboració de dietes saludables.

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • La metodologia científica. Característiques bàsiques. • L'experimentació en biologia i geologia: obtenció i selecció d'informació a partir de la selecció i recollida de mostres del medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analitzar una dieta utilitzant les eines adequades. • Aplicar la metodologia que han après per a millorar l'alimentació. 	<p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb la dieta i la salut.</p>
<p>BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analitzar una dieta utilitzant les eines adequades. • Aplicar la metodologia que han après per a millorar l'alimentació. 	<p>B7-1. Planificar, aplicar i integrar les destreses i habilitats pròpies del treball científic.</p> <p>B7-2. Elaborar hipòtesis i contrastar-les mitjançant l'experimentació o l'observació i l'argumentació.</p> <p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p> <p>B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.</p> <p>B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.</p>

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.	B1-2.1. Busca, selecciona i interpreta la informació de caràcter científic a partir de la utilització de fonts diverses.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en fonts diferents, la interpreta, la selecciona i l'exposa de manera classificada. 	Pàg. 184 i 185 Passos a seguir	CL CMCT CD AA
	B1-2.3. Utilitza la informació de caràcter científic per a formar-se una opinió pròpia i argumentar sobre problemes que hi estan relacionats.	<ul style="list-style-type: none"> Interpreta la informació, la relaciona amb els coneixements previs, es forma la seua pròpia opinió, argumenta sobre problemes relacionats i els exposa amb precisió.. 	Pàg. 185 Usa les TIC	CL CMCT CD AA CSC

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-1. Planificar, aplicar i integrar les destreses i habilitats pròpies del treball científic.	B7-1.1. Integra i aplica les destreses pròpies del mètode científic.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica destreses científiques, distingeix quan és convenient utilitzar-les i les aplica en exemples diferents. 	Pàg. 185 Conclusions	CL CMCT CD AA CSC
B7-2. Elaborar hipòtesis i contrastar-les mitjançant l'experimentació o l'observació i l'argumentació.	B7-2.1. Utilitza arguments per a justificar les hipòtesis que proposa.	<ul style="list-style-type: none"> Proposa hipòtesis sobre els errors possibles en la dieta i els posa a prova en la investigació. 	Pàg. 184 i 185 Passos a seguir	CL CMCT CD AA CSC
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Utilitza les TIC per a elaborar la informació i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions. 	Pàg. 185 Pàgines web recomanades	CL CMCT CD AA
B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.	B7-4.1. Participa, valora i respecta el treball individual i en grup.	<ul style="list-style-type: none"> Comparteix la informació, discuteix en grup el tema plantejat, hi participa, valora i respecta les decisions del grup. 	Pàg. 184 i 185 Passos a seguir	CL CMCT CD AA CSC

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.	B7-5.1. Dissenya treballs d'investigació breus sobre animals o plantes, els ecosistemes del seu entorn o l'alimentació i la nutrició humana per a presentar-los i defensar-los a l'aula.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació i elabora un treball d'investigació senzill, l'exposa i participa en un debat sobre la importància de la dieta per a la salut. 	Pàg. 184 i 185 Passos a seguir	CL CMCT CD AA CSC
	B7-5.2. Expressa, oralment i per escrit, amb precisió i coherència, les conclusions de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Elabora un informe sobre la dieta en el qual s'expressa amb precisió. 	Pàg. 185 Conclusions	CL CMCT CD AA CSC

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES	☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres.	☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres.	☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVALUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVALUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.

TREBALL COOPERATIU	Projecte cooperatiu d'investigació: <i>És equilibrada la nostra dieta?</i>
---------------------------	--

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. Textos del projecte (pàgines 184 i 185).
	Expressió oral i escrita. Textos del projecte (pàgines 184 i 185).
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics (pàgines 184 i 185).
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgines 184 i 185).
	Educació cívica i constitucional. Una dieta sana (pàgines 184 i 185).
	Valors personals. L'alimentació saludable (pàgines 184 i 185).

Projecte cooperatiu d'investigació: Què ens indiquen les constants vitals?

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes mesuraran algunes constants vitals i comprendran la relació que hi ha entre les constants vitals i l'estat fisiològic de l'organisme.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen la importància de mantindre les constants vitals dins dels valors normals.
- **Previsió de dificultats.** És possible que hi sorgisquen algunes dificultats per a formular-ne la hipòtesis i dissenyar-ne l'estudi.

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • La metodologia científica. Característiques bàsiques. • L'experimentació en biologia i geologia: obtenció i selecció d'informació a partir de la selecció i recollida de mostres del medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> • La mesura de les constants vitals. • La relació entre les constants vitals i l'estat fisiològic de l'organisme. 	<p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.</p>
<p>BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> • La mesura de les constants vitals. • La relació entre les constants vitals i l'estat fisiològic de l'organisme. 	<p>B7-1. Planificar, aplicar i integrar les destreses i habilitats pròpies del treball científic.</p> <p>B7-2. Elaborar hipòtesis i contrastar-les mitjançant l'experimentació o l'observació i l'argumentació.</p> <p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p> <p>B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.</p> <p>B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.</p>

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.	B1-2.1. Busca, selecciona i interpreta la informació de caràcter científic a partir de la utilització de fonts diverses.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en fonts diferents, la interpreta, la selecciona i l'exposa de manera classificada. 	Pàg. 187 Passos a seguir	CL CMCT CD AA
	B1-2.3. Utilitza la informació de caràcter científic per a formar-se una opinió pròpia i argumentar sobre problemes que hi estan relacionats.	<ul style="list-style-type: none"> Interpreta la informació, la relaciona amb els coneixements previs, es forma la seua pròpia opinió, argumenta sobre problemes relacionats i els exposa amb precisió.. 	Pàg. 187 Usa les TIC	CL CMCT CD AA CSC

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-1. Planificar, aplicar i integrar les destreses i habilitats pròpies del treball científic.	B7-1.1. Integra i aplica les destreses pròpies del mètode científic.	<ul style="list-style-type: none"> Identifica destreses científiques, distingeix quan és convenient utilitzar-les i les aplica en exemples diferents. 	Pàg. 187 Conclusions	CL CMCT CD AA CSC
B7-2. Elaborar hipòtesis i contrastar-les mitjançant l'experimentació o l'observació i l'argumentació.	B7-2.1. Utilitza arguments per a justificar les hipòtesis que proposa.	<ul style="list-style-type: none"> Proposa hipòtesis sobre els paràmetres normals de les constants vitals. 	Pàg. 187 Passos a seguir	CL CMCT CD AA CSC
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Utilitza les TIC per a elaborar la informació i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions. 	Pàg. 187 Informe en format digital	CL CMCT CD AA
B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.	B7-4.1. Participa, valora i respecta el treball individual i en grup.	<ul style="list-style-type: none"> Comparteix la informació, discuteix en grup el tema plantejat, hi participa, valora i respecta les decisions del grup. 	Pàg. 187 Passos a seguir	CL CMCT CD AA CSC

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.	B7-5.1. Dissenya treballs d'investigació breus sobre animals o plantes, els ecosistemes del seu entorn o l'alimentació i la nutrició humana per a presentar-los i defensar-los a l'aula.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació i elabora un treball d'investigació senzill, l'exposa i participa en un debat sobre la importància de la dieta per a la salut. 	Pàg. 187 Passos a seguir	CL CMCT CD AA CSC
	B7-5.2. Expressa, oralment i per escrit, amb precisió i coherència, les conclusions de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Elabora un informe sobre com influeix l'activitat física en els valors de les constants vitals. 	Pàg. 187 Conclusions	CL CMCT CD AA CSC

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

	PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVALUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVALUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.

TREBALL COOPERATIU	Projecte cooperatiu d'investigació: <i>Què ens indiquen les constants vitals?</i>
---------------------------	---

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. Textos del projecte (pàgines 186 i 187).
	Expressió oral i escrita. Textos del projecte (pàgines 186 i 187).
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics (pàgines 186 i 187).
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgina 187).
	Educació cívica i constitucional. La importància de la salut (pàgines 186 i 187).
	Valors personals. Els hàbits saludables (pàgines 186 i 187).

Projecte cooperatiu d'investigació: Com s'estudia un ecosistema?

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes identificaran els components biòtics i abiòtics d'un ecosistema, comprendran la relació que hi ha entre aquests i coneixeran l'impacte de l'activitat humana.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen els components d'un ecosistema i les relacions que hi ha entre ells; també reconeixen l'impacte de l'activitat humana.
- **Previsió de dificultats.** És possible que hi sorgisquen algunes dificultats perquè els alumnes organitzen i expliquen les conclusions a què han arribat.

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • La metodologia científica. Característiques bàsiques. • L'experimentació en biologia i geologia: obtenció i selecció d'informació a partir de la selecció i recollida de mostres del medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Els components biòtics i abiòtics d'un ecosistema. • La relació entre els components d'un ecosistema. • L'impacte de l'activitat en els ecosistemes. 	<p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.</p>
<p>BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> • Els components biòtics i abiòtics d'un ecosistema. • La relació entre els components d'un ecosistema. • L'impacte de l'activitat en els ecosistemes. 	<p>B7-1. Planificar, aplicar i integrar les destreses i habilitats pròpies del treball científic.</p> <p>B7-2. Elaborar hipòtesis i contrastar-les mitjançant l'experimentació o l'observació i l'argumentació.</p> <p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p> <p>B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.</p> <p>B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.</p>

[Escriba aquí]

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.	B1-2.1. Busca, selecciona i interpreta la informació de caràcter científic a partir de la utilització de fonts diverses.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en fonts diferents, la interpreta, la selecciona i l'exposa de manera classificada. 	Pàg. 188 Passos a seguir	CL CMCT CD AA
	B1-2.3. Utilitza la informació de caràcter científic per a formar-se una opinió pròpia i argumentar sobre problemes que hi estan relacionats.	<ul style="list-style-type: none"> Interpreta la informació, la relaciona amb els coneixements previs, es forma la seua pròpia opinió, argumenta sobre problemes relacionats i els exposa amb precisió.. 	Pàg. 189 Usa les TIC	CL CMCT CD AA CSC

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-1. Planificar, aplicar i integrar les destreses i habilitats pròpies del treball científic.	B7-1.1. Integra i aplica les destreses pròpies del mètode científic.	<ul style="list-style-type: none"> Utilitza les destreses científiques i aplica claus per a estudiar un ecosistema. 	Pàg. 188 Passos a seguir	CL CMCT AA
B7-2. Elaborar hipòtesis i contrastar-les mitjançant l'experimentació o l'observació i l'argumentació.	B7-2.1. Utilitza arguments per a justificar les hipòtesis que proposa.	<ul style="list-style-type: none"> Aplica els seus coneixements per a argumentar la seua hipòtesi sobre un ecosistema. 	Pàg. 188 i 189 Passos a seguir	CL CMCT AA
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Utilitza les TIC per a elaborar la informació i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions, respectant les regles fonamentals per a l'ús d'aquests recursos. 	Pàg. 189 Pàgines web recomanades	CL CMCT CD AA
B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.	B7-4.1. Participa, valora i respecta el treball individual i en grup.	<ul style="list-style-type: none"> Comparteix la informació, discuteix en grup el tema plantejat, hi participa, valora i respecta les decisions del grup. 	Pàg. 188 Passos a seguir	CL CMCT CD AA CSC
B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.	B7-5.1. Dissenya treballs d'investigació breus sobre animals o plantes, els ecosistemes del seu entorn o l'alimentació i la nutrició humana per a presentar-los i defensar-los a l'aula.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació i elabora un treball d'investigació senzill, l'exposa i participa en un debat sobre la permeabilitat del sòl, en funció de les característiques que té. 	Pàg. 188 Passos a seguir	CL CMCT CD AA CSC

[Escriba aquí]

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.	B7-5.2. Expressa, oralment i per escrit, amb precisió i coherència, les conclusions de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none">Elabora un informe sobre els resultats de l'estudi d'un ecosistema.	Pàg. 189 Conclusions	CL CMCT CD AA CSC

[Escriba aquí]

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

[Escriba aquí]

	PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVALUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
RECURSOS PER A L'AVALUACIÓ	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbriques de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbriques corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.

TREBALL COOPERATIU	Projecte cooperatiu d'investigació: <i>Com s'estudia un ecosistema?</i>
---------------------------	---

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. Textos del projecte (pàgines 188 i 189).
	Expressió oral i escrita. Textos del projecte (pàgines 188 i 189).
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics (pàgines 188 i 189).
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgina 189).
	Educació cívica i constitucional. La conservació del medi ambient (pàgines 188 i 189).
	Valors personals. Propostes per a protegir l'ecosistema (pàgines 188 i 189).

[Escriba aquí]

Projecte cooperatiu d'investigació: De què depèn la permeabilitat d'un sòl?

OBJECTIUS CURRICULARS

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a dur a terme les tasques d'aprenentatge de manera eficaç i com a mitjà de desenvolupament personal.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes de manera pacífica.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir coneixements nous. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en disciplines distintes, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

PUNT DE PARTIDA DE LA UNITAT

- **Enfocament de la unitat.** Els alumnes identificaran la capacitat d'infiltració i retenció d'aigua en diferents tipus de sòl. Sabran aplicar el mètode científic per a resoldre un problema.
- **El que els alumnes ja coneixen.** Els alumnes coneixen que l'aigua es filtra a través del sòl, en funció del tipus de sòl de què es tracte.
- **Previsió de dificultats.** És possible que sorgisquen algunes dificultats perquè els alumnes entenguen la refutació d'hipòtesis. Previndre-ho mitjançant la realització pràctica d'un experiment científic.

[Escriba aquí]

[Escriba aquí]

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DE LA UNITAT	
<p>BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA</p> <ul style="list-style-type: none"> • La metodologia científica. Característiques bàsiques. • L'experimentació en biologia i geologia: obtenció i selecció d'informació a partir de la selecció i recollida de mostres del medi natural. 	<ul style="list-style-type: none"> • Estudiar la capacitat d'infiltració i retenció d'aigua en diferents tipus de sòl. • Aplicar el mètode científic per a resoldre un problema. 	<p>B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.</p>
<p>BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projecte d'investigació en equip. 	<ul style="list-style-type: none"> • Estudiar la capacitat d'infiltració i retenció d'aigua en diferents tipus de sòl. • Aplicar el mètode científic per a resoldre un problema. 	<p>B7-1. Planificar, aplicar i integrar les destreses i habilitats pròpies del treball científic.</p> <p>B7-2. Elaborar hipòtesis i contrastar-les mitjançant l'experimentació o l'observació i l'argumentació.</p> <p>B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.</p> <p>B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.</p> <p>B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.</p>

[Escriba aquí]

BLOC 1. HABILITATS, DESTRESES I ESTRATÈGIES. METODOLOGIA CIENTÍFICA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B1-2. Buscar, seleccionar i interpretar la informació de caràcter científic i utilitzar-la per a formar-se una opinió pròpia, expressar-se amb precisió i argumentar sobre problemes relacionats amb el medi natural i la salut.	B1-2.1. Busca, selecciona i interpreta la informació de caràcter científic a partir de la utilització de fonts diverses.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació en fonts diferents, la interpreta, la selecciona i l'exposa de manera classificada. 	Pàg. 190 Passos a seguir	CL CMCT CD AA
	B1-2.3. Utilitza la informació de caràcter científic per a formar-se una opinió pròpia i argumentar sobre problemes que hi estan relacionats.	<ul style="list-style-type: none"> Interpreta la informació, la relaciona amb els coneixements previs, es forma la seua pròpia opinió, argumenta sobre problemes relacionats i els exposa amb precisió.. 	Pàg. 190 i 191 Usa les TIC	CL CMCT CD AA CSC

[Escriba aquí]

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-1. Planificar, aplicar i integrar les destreses i habilitats pròpies del treball científic.	B7-1.1. Integra i aplica les destreses pròpies del mètode científic.	<ul style="list-style-type: none"> Utilitza les destreses científiques i aplica claus per a diferenciar la permeabilitat del sòl. 	Pàg. 190 Passos a seguir	CL CMCT AA
B7-2. Elaborar hipòtesis i contrastar-les mitjançant l'experimentació o l'observació i l'argumentació.	B7-2.1. Utilitza arguments per a justificar les hipòtesis que proposa.	<ul style="list-style-type: none"> Aplica els seus coneixements per a argumentar la seua hipòtesi sobre les característiques que determinen la permeabilitat del sòl. 	Pàg. 190 i 191 Passos a seguir	CL CMCT AA
B7-3. Utilitzar fonts d'informació variada, discriminar i decidir sobre aquestes i els mètodes que s'han utilitzat per a obtenir-les.	B7-3.1. Utilitza diferents fonts d'informació i pren les TIC com a suport per a l'elaboració i la presentació de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Utilitza les TIC per a elaborar la informació i presentar els resultats del seu aprenentatge i de les seues investigacions, respectant les regles fonamentals per a l'ús d'aquests recursos. 	Pàg. 190 Pàgines web recomanades	CL CMCT CD AA
B7-4. Participar, valorar i respectar el treball individual i en equip.	B7-4.1. Participa, valora i respecta el treball individual i en grup.	<ul style="list-style-type: none"> Comparteix la informació, discuteix en grup el tema plantejat, hi participa, valora i respecta les decisions del grup. 	Pàg. 190 i 191 Passos a seguir	CL CMCT CD AA CSC
B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.	B7-5.1. Dissenya treballs d'investigació breus sobre animals o plantes, els ecosistemes del seu entorn o l'alimentació i la nutrició humana per a presentar-los i defensar-los a l'aula.	<ul style="list-style-type: none"> Busca informació i elabora un treball d'investigació senzill, l'exposa i participa en un debat sobre els ecosistemes, en funció de les característiques que té. 	Pàg. 190 i 191 Passos a seguir	CL CMCT CD AA CSC

[Escriba aquí]

BLOC 7. PROJECTE D'INVESTIGACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	ACTIVITATS	COMPETÈNCIES
B7-5. Exposar i defensar en públic el projecte d'investigació realitzat.	B7-5.2. Expressa, oralment i per escrit, amb precisió i coherència, les conclusions de les seues investigacions.	<ul style="list-style-type: none"> Elabora un informe sobre els ecosistemes; exposa les seues conclusions a la resta de la classe i s'expressa amb precisió. 	Pàg. 190 i 191 Conclusions Elaborar i publicar un informe	CL CMCT CD AA CSC

[Escriba aquí]

ALTRES ELEMENTS DE LA PROGRAMACIÓ

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<p style="text-align: center;">ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Model discursiu/expositiu. ☒ Model experiencial. ☐ Tallers. ☐ Aprenentatge cooperatiu. ☒ Treball per tasques. ☐ Treball per projectes. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Activitats i experimentació. ☒ Participació. ☐ Motivació. ☒ Personalització. ☐ Inclusió. ☐ Interacció. ☒ Significativitat. ☒ Funcionalitat. ☐ Globalització. ☐ Avaluació formativa. ☐ Altres. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Tasques individuals. ☒ Agrupament flexible. ☐ Parelles. ☐ Grup reduït. ☐ Grup gran. ☐ Grup interclasse. ☐ Altres.

[Escriba aquí]

RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
	☒ Observació directa del treball diari. ☒ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació. ☒ Valoració quantitativa del progrés individual (qualificacions). ☒ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions). ☐ Valoració quantitativa del progrés col·lectiu. ☐ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu. ☐ Altres.	☒ Element de diagnosi: rúbrica de la unitat. ☒ Avaluació de continguts, proves corresponents a la unitat. ☒ Avaluació per competències, proves corresponents a la unitat. ☒ Proves d'avaluació externa. ☒ Altres documents gràfics o textuais. ☐ Debats i intervencions. ☒ Projectes personals o grupals. ☐ Representacions i dramatitzacions. ☐ Elaboracions multimèdia. ☐ Altres.	Qualificació quantitativa: <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació de continguts. Qualificació qualitativa: tindrà com a clau per a la diagnosi la rúbrica corresponent a la unitat. <ul style="list-style-type: none"> • Proves d'avaluació per competències. • Observació directa.

TREBALL COOPERATIU	Projecte cooperatiu d'investigació: <i>De què depèn la permeabilitat d'un sòl?</i>
---------------------------	--

CONTINGUTS TRANSVERSALS	Comprensió lectora. Textos del projecte (pàgines 190 i 191).
	Expressió oral i escrita. Textos del projecte (pàgines 190 i 191).
	Comunicació audiovisual. Interpreta imatges, taules i gràfics (pàgines 190 i 191).
	El tractament de les tecnologies de la informació i de la comunicació. Busca informació en Internet i en altres mitjans (pàgines 190 i 191).
	Educació cívica i constitucional. La conservació del medi ambient (pàgines 190 i 191).
Valors personals. La cura del medi ambient (pàgines 190 i 191).	

[Escriba aquí]

[Escriba aquí]